

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี แนวความคิด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
2. แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ ผลของการสื่อสาร ซึ่งเกิดหลังจากการสื่อสารทุกครั้ง มักจะเกิดผลในเรื่องต่าง ๆ เป็นการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสารผลของการสื่อสารจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับตัวผู้รับสารเป็นสำคัญซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อองค์ประกอบในเรื่องตัวผู้รับสาร ที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ กระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ของมนุษย์ อันประกอบด้วยการเลือกสรร 3 แบบคือ

1. การเลือกรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) กล่าวคือผู้รับสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง บุคคลมักจะเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของคน เพื่อ

สนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงงานสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า Cognitive Dissonance ฉะนั้นการลดหรือหลีกเลี่ยงภาวะดังกล่าวก็จะต้องแสวงหาข่าวสารหรือเลือกสรรเฉพาะข่าวที่สอดคล้องกับความคิดของตน

2. การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective perception and interpretation) หลังจากการเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว ผู้รับสารจะเลือกรับรู้ และตีความข่าวสารที่ได้รับแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ทัศนคติ ความต้องการ ความหวัง แรงจูงใจ สภาวะร่างกาย หรือสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น ฉะนั้นในบางครั้งผู้รับสารอาจจะปิดเป็นข่าวสาร เพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนเองด้วย

3. การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติของตนเอง และจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ หรือเรื่องที่ขัดแย้ง เรื่องที่ขัดกับความคิดเห็นของตนได้ง่าย ฉะนั้นการเลือกจดจำเนื้อหาของข่าวสารที่ได้รับ จึงเท่ากับเป็นการช่วยเสริมให้ทัศนคติ หรือความเชื่อเดิมของผู้รับสารมั่นคงยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงได้ยากขึ้น

ชรัมม์ (Schramm) อธิบายว่าข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสารจะมีแนวโน้มที่หาให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับเหตุผลในการที่มนุษย์เลือกสนใจรับข่าวสารอย่างใดนั้น นักวิชาการหลายท่าน เช่น ฟูรด์สัน (Friedson) ไรลีย์ (Riley) และฟลาวเวอร์แมน (Flowerman) มีความเห็นตรงกันว่าแรงจูงใจที่ต้องการจะเป็นที่ยอมรับของสมาชิกภายในสังคม จะเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดความสนใจในการเลือกเปิดรับข่าวสาร แต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละบุคคลจะมีการเรียนรู้ภาษาที่สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในการหล่อหลอมความคิด ความรู้สึก ความเชื่อมั่น และความต้องการที่จะมีส่วนร่วมสร้างแรงจูงใจ ขณะเดียวกันสภาพทางสังคมก็เป็นตัวเร่งให้บุคคลเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge)

ความรู้ในความหมายต่าง ๆ ที่นักวิชาการได้ให้คำจำกัดความไว้มีหลายประการ Ickhard H. Mark กล่าวว่า ความรู้ หมายถึงความสามารถของผู้เรียนที่จะรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ครอบคลุมเป็นความรู้ต่อสถานการณ์ หรือความรู้ระดับกว้าง

ความรู้จึงเป็นความสามารถในการใช้วิธีเท็จจริง (Facts) หรือความคิด (Idea) ความหยั่งรู้หยั่งเห็น (Insight) หรือสามารถเชื่อมโยงความคิดเข้ากับเหตุการณ์

ความรู้ทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสามารถในการจำและระลึกถึงเหตุการณ์และประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว แบ่งได้ดังนี้

- ก) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา
- ข) ความรู้เกี่ยวกับวิธีและดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- ค) ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้าง

การประเมินผลด้านความรู้ หมายถึง การประเมินการเปลี่ยนแปลงความรู้เดิมในเนื้อหา และทักษะในการใช้เนื้อหาความรู้ ตามที่นักวิชาการชื่อ บลูม (Bloom) และคณะ ได้แยกระดับความรู้ไว้ 6 ระดับดังนี้

1. ระดับที่ระลึกได้ (Recall) หมายถึง การเรียนรู้ในลักษณะที่จำเรื่องเฉพาะวิธีปฏิบัติกระบวนการและแบบแผนได้ ความสำเร็จในระดับนี้ คือความสามารถในการดึงข้อมูลจากความจำออกมาได้

2. ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ (Comprehension) หมายถึง บุคคลสามารถหาบางสิ่งบางอย่างได้มากกว่าการจำเนื้อหาที่ได้รับ สามารถเขียนข้อความเหล่านั้นได้ด้วยถ้อยคำของตนเองสามารถแสดงให้เห็นได้ด้วยภาพ ให้ความหมายแปลความและ เปรียบเทียบความคิดอื่น ๆ หรือคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นต่อไปได้

3. ระดับของการนำไปใช้ (Application) สามารถนำเอาข้อเท็จจริงและความคิดที่เป็นนามธรรม (Abstract) ปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

4. ระดับของการวิเคราะห์ (Analysis) สามารถใช้ความคิดในรูปของการนำความคิดมาแยกเป็นส่วน เป็นประเภท หรือการนำข้อมูลมาประกอบกัน เพื่อการปฏิบัติของตนเอง

5. ระดับของการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การนำเอาข้อมูลแนวความคิด มาประกอบกัน แล้วนำไปสู่การสร้างสรรค์ (Creative) ซึ่งเป็นสิ่งใหม่แตกต่างไปจาก เดิม

6. ระดับของการประเมินผล (Evaluation) คือ ความสามารถในการนำข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์ (Criteria) การรวบรวมผล และวัดข้อมูลตามมาตรฐาน เพื่อให้ตั้งข้อตัดสินถึงระดับของประสิทธิผลของกิจกรรมแต่ละอย่าง

อย่างไรก็ตาม การเกิดความรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึคนึกคิดซึ่ง เชื่อมโยงกับสภาพจิตในงานบุคคลต่างกัน อันมีปัจจัยมาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมา และสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลทำให้บุคคลมีความคิด และแสดงออกตามความคิด ความรู้สึกของคน

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นป่อเกิดแห่งทัศนคติ ทัศนคติจะขอกกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ ดังต่อไปนี้

แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude)

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "ทัศนคติ" มากมายหลายประการ ซึ่งมีทั้งความหมายด้านการรับรู้ และความหมายด้านพฤติกรรม ซึ่งเป็นเรื่องของศาสตร์ทางจิตวิทยาจึงจะเสนอต่อไปนี้

ความหมายของคำว่า "ทัศนคติ" หรือในภาษาอังกฤษ "Attitude" (Webster : 1960) มาจากภาษาละตินว่า "Aptus" แปลว่า งามเอียงและ

เหมาะสมนำมาใช้ในความหมายของคำว่า "Attitude" ว่า ทำที่แสดงออกของ
คนเราซึ่งบ่งบอกถึงสภาพจิตใจ

ความหมายของคำว่าทัศนคติ

นอร์แมน แอล มัน (Norman L Mun) ให้ความหมายว่าเป็นความรู้สึก
และความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอ
ใด ๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบ
สนองด้วยพฤติกรรมตามแนวคิดนั้น

ไซรัส เมย์ชัค และริชาร์ดสัน (Cyrus Mayshakk and E.
Richardson) ให้ความหมายว่าเป็นความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับภาวะจิตใจของบุคคล
ที่มีต่อวัตถุ เป็นภาพของพฤติกรรมหรือส่วนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทางบวกหรือทาง
ลบต่อสถานการณ์ บุคคล หรือวัตถุ ทัศนคติเป็นแรงที่อยู่ภายใน วัตถุได้จากปฏิกิริยา
ต่อตัวกระตุ้น ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากจิตใจ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและจะ
แสดงออกทางกายภาพ

ประเภทของทัศนคติ

บุคคลสามารถแสดงทัศนคติออกได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ทัศนคติเชิงบวก เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก
หรืออารมณ์จากสภาพจิตใจที่ดีตอบในค่านิยมที่ต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวใดเรื่องราว
หนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินงานขององค์กรและ
อื่น ๆ
2. ทัศนคติเชิงลบ คือทัศนคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย
ไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้ง
เกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน

องค์การ สถาบันและการดำเนินงานขององค์การ และอื่น ๆ

3.ทัศนคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การ และอื่น ๆ ทัศนคติเชิง

ทัศนคติทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจจะมีเพียงประเภทเดียวหรือหลายประเภทรวมกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในเรื่องความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด หรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือสถานการณ์ เป็นต้น ยิ่งถ้าทัศนคติของบุคคลแต่ละคนถูกกระตุ้นให้แสดงออกมานาในรูปของความเห็นร่วมกันก็จะเปลี่ยนเป็น "สาธารณมติ" ไป

การเกิดทัศนคติ

เรนซิส ไลเคิร์ต (Rensis Likert) ได้ศึกษามูลเหตุของการเกิดทัศนคติของคน ซึ่งนับว่าเป็นผลการศึกษาที่เน้นถึงการเกิดทัศนคติตามหลักวิชาด้าน การสื่อสารโดยเฉพาะ ไลเคิร์ตสรุปข้อศึกษาไว้ว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่งทัศนคติ (Source of Attitude) ต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมาย และแหล่งที่ทำให้คนเกิดทัศนคติที่สำคัญ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีจะทำให้เขาเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เช่น นาย ก. เคยพูดกับ นาย ข. ด้วยไมตรีที่ดีก็จะทำให้ นาย ข. รู้สึกชอบหรือมีทัศนคติที่ดีต่อ นาย ก. เป็นต้น

2. การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from others) การได้รับการติดต่อจากบุคคลอื่น จะทำให้เกิดทัศนคติจากการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จากผู้อื่นได้ เช่น เด็กที่เคยได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่ว่าทำอย่างนี้ดี อย่างนั้นไม่ดีก็จะทำให้เด็กมีทัศนคติต่อการกระทำต่าง ๆ ตามที่ได้รับทราบมา

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดทัศนคติขึ้นได้ เช่น เด็กมีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ เมื่อเห็นว่าพ่อแม่แสดงออกว่าไม่ชอบสิ่งใดก็ตาม เด็กจะเลียนแบบ คือไม่ชอบสิ่งนั้นไปด้วย

4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติของบุคคลหลายอย่าง เกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น โรงเรียนวัด หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสถาบันเหล่านี้จะเป็นแหล่งที่มาและสนับสนุนให้คนเกิดทัศนคติบางอย่างขึ้นได้

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม (Practice)

มีผู้ให้ความหมายของคำว่าพฤติกรรมไว้ ดังนี้

นิยะดา ชุนทวงศ์ และนินนาท รือฬารารุณี (ม.ป.ป.) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง อากัปกิริยาของคนเราที่แสดงออกถึงความชอบและไม่ชอบ กิจกรรมบางอย่าง ซึ่งสามารถสังเกตได้

สุรพงษ์ ฐธนะเสถียร (สุรพงษ์ ฐธนะเสถียร : 2533) กล่าวว่า พฤติกรรม คือ การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเรา ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล ใดๆที่มีพื้นฐานที่มาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากการมีความรู้ และทัศนคติที่แตกต่างกัน เกิดขึ้นได้ก็เพราะความแตกต่างอันเนื่องมาจากการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนเองได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สิ่งสมที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล

จากนิยามที่กล่าวมา สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของคนเราซึ่งแสดงออกมาโดยสามารถสังเกตเห็นได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (knowledge) ทัศนคติ (attitude) และ พฤติกรรม (practice) ของผู้รับสาร กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติขึ้นอยู่กับความรู้ ถ้ามีความรู้ ความเข้าใจดี ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลง และเมื่อทัศนคติเปลี่ยนแปลงแล้ว ก็จะมีการยอมรับปฏิบัติหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังนั้นการที่จะมีการยอมรับหรือปฏิบัติสิ่งใดต้องพยายามเปลี่ยนทัศนคติก่อน วิทยการให้ความรู้

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารในฐานะตัวแปรต้นสามารถนำการพัฒนาไปสู่ชุมชนได้ วิทยการศึกษาดังกล่าวถึงความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสารว่าเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เพราะอะไร นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ในลักษณะสายโซ่ที่เริ่มจากความรู้ไปสู่ทัศนคติ และกลายเป็นพฤติกรรมต่อไป (สุรพงษ์ รัตนะ เสถียร : 2533)

ความรู้ (knowledge) อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ได้และผลกระทบที่มีต่อผู้รับสารเชิงความรู้ในทฤษฎีการสื่อสารนั้น อาจปรากฏได้จากสาเหตุ 5 รูปแบบ คือ

1. การตอบข้อสงสัย (ambiguity resolution) การสื่อสารสังคมมักสร้างความสับสนให้กับสมาชิกในสังคม ผู้รับสารจึงมักแสวงหาสารสนเทศ การอาศัยสื่อทั้งหลายเพื่อตอบข้อสงสัยและความสับสนของตน

2. การสร้างทัศนคติ (attitude formation) ผลกระทบเชิงความรู้ต่อการปลูกฝังทัศนคตินั้น ส่วนมากนิยมมาช้กับสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรม เพื่อสร้างทัศนคติให้คนยอมรับการแพร่วิทยการนั้น ๆ

3. การกำหนดวาระ (agenda setting) เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่สื่อกระจายออกไป เพื่อให้ประชาชนตระหนักและผูกพันกับประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิหลังของปัจเจกชนและค่านิยมของสังคมแล้วผู้รับสารก็จะเลือกสรรสารสนเทศนั้น

4. การพอกพูนระบบความเชื่อ (expansion of the belief system) การสื่อสารสังคมมักจะกระจายความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน จึงทำให้ผู้รับสารรับทราบระบบความเชื่อที่หลากหลายและลึกซึ้ง วิจารณ์ความเชื่อของตนมากขึ้นไปเรื่อย ๆ

5. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (value clarification) ความชัดเจนอันเกี่ยวเนื่องกับค่านิยมและอุดมการณ์ เป็นภาวะปกติของสังคม สื่อมวลชนที่นำเสนอข้อเท็จจริงอันประเทืองเหล่านี้ ย่อมทำให้ประชาชนผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นชัดเจนขึ้น

ทัศนคติ (attitude) เป็นความคิดและความรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดลอม โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อ อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และทัศนคติเป็นพรหมแดนเชื่อมโยงระหว่างความรู้กับพฤติกรรม (สุรพงษ์ รสธนะ เสถียร : 2533)

ทัศนคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจจะทำได้โดยที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งข่าวสารนี้อาจจะมาจากบุคคลอื่นหรือมาจากอุปกรณ์ สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของทัศนคติด้านความรู้ หรือการรับรู้ (Cognitive Component) เป็นที่เชื่อกันว่า ถ้าส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่ง เปลี่ยนแปลง ส่วนประกอบด้านอื่นจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ (Affective Component) เปลี่ยนแปลง ส่วนประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) จะ เปลี่ยนแปลงด้วย

Mcguire ได้กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การใส่ใจ (attention) ความเข้าใจ (comprehension) การยอมรับสารใหม่ (yielding) การเก็บเอาไว้ (retention) และการกระทำ (action) และกล่าวว่า ถ้ากระบวนการสื่อความหมายหรือการติดต่อทางด้านข่าวสารทำให้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติแล้วจะทำให้เกิดการใส่ใจ ความเข้าใจ การยอมรับสาร การเก็บเอาไว้ การกระทำ และการที่ผู้รับสารจะเกิดขั้นตอนเหล่านี้หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ฐานะทาง เศรษฐกิจ การศึกษา และอื่น ๆ

พฤติกรรม (practice) การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเรา ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล โดยพื้นฐานที่มาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากมีความรู้ และทัศนคติที่แตกต่างกันซึ่งความแตกต่างของความรู้และทัศนคติเกิดจากความแตกต่างในเรื่องการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างกันในการแปลความหมายของสารที่ตนเองได้รับ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดประสบการณ์สิ่งสมที่แตกต่างกันอันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยทั่วไปการใช้การสื่อสารเพื่อนำมาพฤติกรรมนั้นมีวิธีการดังนี้ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร : 2533)

1. การปลุกเร้าอารมณ์ (emotional arousal) เพื่อให้เกิดความตื่นตัวเร้าใจในการติดตามไม่ว่าด้วยภาพหรือเสียง
2. การเห็นอกเห็นใจ (empathy) ด้วยการแสดงความอ่อนโยน เสียสละและความกรุณาปราณี ยอมแพ้เพื่อความเป็นพระ ก็อาจเร้าเร้าใจผู้คนที่ยอมรับได้
3. การสร้างแบบอย่างขึ้นในใจ (internalized norms) เป็นการสร้างมาตรฐานอย่างหนึ่งขึ้น เพื่อให้มาตรฐานนั้นปลูกศรัทธาและเป็นตัวอย่างแก่ผู้รับสารที่จะต้องปฏิบัติตาม

4. การให้รางวัล (reward) เช่น การลด แลก แจก แถม ใน การโฆษณา เพื่อเป็นการจูงใจให้เลือกซื้อสินค้ายี่ห้อนั้น ๆ

และผลของการรณรงค์ด้วยวิธีการข้างต้น ก่อให้เกิดพฤติกรรม พื้นฐาน 2 แบบ คือ

1. กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ หรือให้มีพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง (activation)
2. หยุดยั้งพฤติกรรมเก่า (deactivation)

ทั้งการกระตุ้นและการหยุดยั้ง เป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม อื่น ๆ ตามมา เช่น การคัดสินวินิจฉัยข้อประเด็นปัญหา การจัดหายุทธวิธีการ ค่าเนื้องานและการสร้างพฤติกรรมเพื่อส่วนรวม

นอกจากนี้ Rogers ได้กล่าวเกี่ยวกับการสื่อสารและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า การสื่อสารก่อให้เกิดผล 3 ประการ คือ

1. ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ของผู้รับสาร
2. ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้รับสาร
3. ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของผู้รับสาร

การเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 นี้จะเกิดในลักษณะต่อเนื่องกันคือ เมื่อผู้รับสาร ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด ก็เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่อง นั้น ๆ และความรู้ความเข้าใจนี้จะทำให้เกิดทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนั้น และขั้นสุดท้ายก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่กระทำต่อเรื่องนั้น ๆ ตามมา (Rogers : 1973)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จินตนา สุนทรทก (2530) ศึกษาการรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกรในเขตโครงการพยากรณ์ และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท พบว่า

วิทยุเป็นสื่อมวลชนที่เข้าถึงเกษตรกรได้มากที่สุด นอกจากวิทยุแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทั่ว ๆ ไปจากโทรทัศน์

รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ และทักษะเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ และทัศนคติต่อการใช้สารเคมีฯ

อายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ ฯ ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมี ฯ

ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ ฯ ทักษะเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ ฯ ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี ฯ ทักษะเกี่ยวกับสารเคมี ฯ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมี ฯ ต่างมีความสัมพันธ์ทางบวกซึ่งกันและกัน

ต้องฤดี บุญถนงค์ (2533) ศึกษาการเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของประชาชนตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ของประชาชน แต่ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคลไม่มี ความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน

ปริมาณการ เปิดรับการสื่อสารทั้งจากสื่อมวลชน และจากการสื่อสารระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์กับ ทักษะของประชาชน

ปริมาณการ เปิดรับการสื่อสารทั้งจากสื่อมวลชน และจากการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

กนกรัตน์ สุชะวัฒนา (2534) ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์กับความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรม ในการป้องกันโรคเอดส์ของหญิงรสเกณิ กรณีศึกษาที่หน่วยควบคุมกามโรค ศูนย์กามโรคเขต 12 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา พบว่า

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เคยเห็นสื่อสติก เกอร์มากที่สุดและ เคยอ่านสื่อใบสเตอร์มากที่สุด และจำข้อความบนสื่อสติก เกอร์ได้มากที่สุด

รายได้ ระดับการศึกษา ของหญิงรสเกณิ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์

รสเกณิที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จะมีความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรม ในการป้องกันโรคเอดส์

รสเกณิจะมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ใบสเตอร์ แผ่นพับ และสติก เกอร์

รสเกณิที่มีความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์ จะมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ แต่รสเกณิที่มีทักษะคติเชิงบวกในการป้องกันโรคเอดส์ ไม่จำเป็นต้องมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์

สุวรรณิ ภิทธิศรี (2534) ศึกษาการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรม ในการป้องกันโรคเอดส์ ของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ สื่อที่เปิดรับมากที่สุด คือ โทรทัศน์ รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ คู่มือ และ เพื่อน คำมาลับ

อายุ รายได้ และ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสาร รายได้ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์และใบสเตอร์ อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารกับคู่มือสตร เพื่อน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข และ ครู

ปริมาณการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์

สื่อมวลชน เป็นสื่อที่มีบทบาทในการให้ความรู้ และการยอมรับปฏิบัติการ
ป้องกันโรคเอดส์สูงสุด

สุภาพงศ์ ระรวยทรง (2535) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
ความรู้ และทัศนคติ ต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชน ของประชาชน
ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

รายได้ และ เพศ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศ
ทางหนังสือพิมพ์

อายุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางวิทยุ
การศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทาง
สื่อมวลชน

การเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ
เกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ

บุษบา ภูสกุล (2535) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ
และการมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความ
สัมพันธ์ทางบวก กับ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนใน
หมู่บ้านป่าไม้

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีความ
สัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความ
สัมพันธ์ทางบวก กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนใน
หมู่บ้านป่าไม้

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้

ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ได้ โดยทัศนคติดีมีอิทธิพลในทางลบ ในขณะที่พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมีอิทธิพลในทางบวก

สุวารีษ์ วงศ์วัฒนา (2535) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พิศศิศิลป์ จิตนาวาสาร (2535) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนของประชาชน ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่า

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน

ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพทาง เศรษฐกิจ และสังคม

พฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน

พฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสารและความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน แต่ตัวแปรทัศนคติ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ไม่มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน

ลดาวัลย์ พอใจ (2536) ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

พฤติกรรมการ เปิดรับสื่อ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในอำเภอพิบูล

พฤติกรรมการ เปิดรับสื่อ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ และมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง

ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ และมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง

สุภารักษ์ จูตระกูล (2536) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (RECYCLE) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

การเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แผ่นพับ ใบปลิว งานนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคคลในครอบครัว โปสเตอร์ งาน
นิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน
เพื่อนร่วมอาชีพ แผ่นพับ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

เพลิน ศศิชนากรแก้ว (2536) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อม
ทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

ประชาชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการเปิดรับข่าวสาร
สิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนและสื่อโทรทัศน์ ในระดับปานกลาง มีความรู้ ความ
ตระหนักและการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2536) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการ
รักษาคุณภาพแหล่งน้ำ กับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการ
รักษาคุณภาพแหล่งน้ำ ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า

ลักษณะทางประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ
เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ ไม่มีความ
สัมพันธ์กับความรู้ และทัศนคติ

ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

พิมลพรรณ สุทธิวงศ์ (2536) ศึกษาการรับทราบข่าวสารจากสื่อ
มวลชน กับการรับทราบข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชน จิตสำนึก และการมี
ส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัดของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รับทราบข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนในระดับ
ปานกลางรับทราบข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชนในระดับสูง มีจิตสำนึกและ
มีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัดในระดับสูง

พฤติกรรมกรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์เชิงบวก
กับพฤติกรรมกรับข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชน

พฤติกรรมกรับข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับ
จิตสำนึกในการใช้น้ำอย่างประหยัด และไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ
ใช้น้ำอย่างประหยัด

จิตสำนึกในการใช้น้ำอย่างประหยัด มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมี
ส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัด

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮีโร (Hero 1959) พบว่า สื่อแต่ละประเภทเสนอข่าวต่างประเทศ
บนประเด็นที่ต่างกัน และให้ประชาชนมีทัศนคติต่อข่าวสารที่ได้รับแตกต่างกัน โดย
สรุปว่าหนังสือพิมพ์ และนิตยสารข่าว มีส่วนทำให้ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับข่าว
ต่างประเทศแตกต่างกันมากกว่า วิทยุ โทรทัศน์ ฮีโร่ให้ข้อเสนอนี้ว่า
หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ข่าวควรเสนอเนื้อหาสาระด้านข่าวต่างประเทศให้มาก
ขึ้น และควรเสนอข่าวต่างประเทศในทัศนคติที่แตกต่างกันมากกว่าเดิม

แคลปเปอร์ (Klapper 1960) ศึกษาและสรุปงานวิจัยที่สำคัญเกี่ยวกับ
ผลหรืออิทธิพลของการสื่อสารมวลชน และสรุปให้เห็นถึงความสามารถของการ
สื่อสารมวลชนในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลว่า โดยปกติ
การสื่อสารมวลชนไม่ใช่สาเหตุสำคัญเพียงประการเดียวที่ทำให้เกิดผลในผู้รับสาร
แต่จะหาหน้าที่ร่วมกันหรือผ่านปัจจัยและอิทธิพลที่เป็นตัวกลางอื่น ๆ มากกว่า และ
ประสิทธิภาพของการสื่อสารมวลชนขึ้นอยู่กับลักษณะต่าง ๆ ของสาร แหล่งสาร
หรือสถานการณ์ของการสื่อสาร

แอทกิน และการ์ราโมน (Atkin and Garramone 1983) ศึกษา
กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า การเปิดรับข่าวโทรทัศน์ช่วยให้เด็กมีความรู้

ด้านต่างประเทศเพิ่มขึ้น และสามารถล่าับความสำคัญของผู้นำและบทบาทของ ประเทศต่าง ๆ ได้ นอกจากนั้นยังพบว่า การเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทาง โทรทัศน์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของเด็กนักเรียน มากกว่าการเปิดรับข่าวต่างประเทศจากวิทยุ และหนังสือพิมพ์

เฟลลิป คอรัเซนนิย์, วัตคา เดลทอโร และเจมส์ การ์ดิโน (Korzenny, Deltoro and Gandino 1987) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของ สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อความรู้ หัสนคติ และความคิดเห็นในด้านข่าว ต่างประเทศของชาวอเมริกัน พบว่า การเปิดรับข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์มี ความสัมพันธ์ในทางบวกกับ ความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของประชาชน และ หนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ ส่วนเพศ อายุ และ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ หัสนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ โดยผู้ตอบ คำถามที่เป็นเพศชาย มีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศมากกว่าผู้ตอบคำถามเพศหญิง และอายุกับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ